

CABINET CYNGOR GWYNEDD

Adroddiad i gyfarfod Cabinet Cyngor Gwynedd

Dyddiad:	18 Medi 2018
Teitl yr Eitem:	Adroddiad Perfformiad Aelod Cabinet Cyllid
Pwrpas:	Derbyn a nodi'r wybodaeth yn yr adroddiad
Aelod Cabinet:	Y Cyngorydd Peredur Jenkins
Swyddog Cyswllt:	Dilwyn Williams, Prif Weithredwr

1. CYFLWYNIAD

- 1.1 Pwrpas yr adroddiad yma yw diweddarau fy nghyd aelodau ar yr hyn sydd wedi digwydd yn y meysydd yr wyf yn gyfrifol amdanynt fel Aelod Cabinet Cyllid. Bydd hyn yn cynnwys amlinellu'r hyn sydd wedi digwydd yn erbyn addewidion Cynllun y Cyngor, lle mae'r mesurau perfformiad arni, a'r diweddaraf o ran cynlluniau arbedion a thoriadau.
- 1.2 Mae'r materion a nodir yn yr adroddiad hwn eisoes wedi bod yn destun trafodaeth ac wedi eu craffu mewn cyfarfod o dîm rheoli'r Adran Cyllid, oedd hefyd yn cynnwys cynrychiolaeth o'r Pwyllgor Archwilio a Llywodraethu, sy'n ymgymryd â'r swyddogaeth graffu yn y maes hwn.
- 1.3 Ar y cyfan, rwy'n gyfforddus gyda pherfformiad y prosiectau a'r mesurau perfformiad yr wyf yn gyfrifol amdanynt neu fod camau priodol wedi eu cymryd er mwyn gwella perfformiad.

2. Y PENDERFYNIAD A GEISIR

2.1 Derbyn a nodi'r wybodaeth yn yr adroddiad.

3. PARHAD O WAITH AR BROSIECTAU CYNLLUN CYNGOR GWYNEDD 2017/18

3.1 Roedd y ddau brosiect isod yn flaenoriaeth o fewn y Cynllun uchod a ddaeth i ben fis Mawrth 2018. Mae'r gwaith o weithredu'r Strategaeth Technoleg Gwybodaeth yn waith parhaus ac felly byddaf yn parhau i adrodd ar y gwaith hwnnw hyd nes y bydd Strategaeth newydd yn cael ei mabwysiadu. Mae amserlen gweithredu'r prosiect System Rheoli Dogfennau a Chofnodion Electronig (EDRMS) wedi llithro ers cyhoeddi Cynllun Cyngor Gwynedd 2017/18, ac felly rwyf hefyd am barhau i adrodd ar y gwaith hyd nes y bydd wedi ei orffen.

Cyngor Effeithiol ac Effeithlon

FfG5 - Strategaeth Technoleg Gwybodaeth (TG)

3.2 Gydag oes y Strategaeth Techoleg Gwybodaeth bresennol yn dod i ben, rydym wedi cychwyn trafodaethau mewnol er mwyn cynllunio Strategaeth newydd. Pan fydd hi'n aeddfed, byddaf yn dod â hi at sylw'r Cabinet am drafodaeth.

3.3 **Sianel Ddigidol a Hwyluso Cysylltu Gyda'r Cyngor:** Mae'r gwaith o ddatblygu 'ap Gwynedd' bron a gorffen, ond wrth i ni ei dreialu fe wnaethom ddarganfod bod problem gyda'i dderbyn ar rai fersiynau o iphone cwmni Apple. Roedd yn well gennym oedi cyn lansio'r 'ap' er mwyn sicrhau y byddai'n gweithio'n llawn ar bob teclyn.

3.4 Mae llawer o wersi gwerthfawr wedi eu dysgu wrth gydweithio â darparwr allanol i ddatblygu'r 'ap' ond rydym yn ffyddiog y gallwn wneud llawer o waith datblygu yn fewnol ein hunain i'r dyfodol.

3.5 **Arloesi:** Fe lansiodd 'ap VR dementia' newydd mewn digwyddiad cyhoeddus yn Y Galeri yng Nghaernarfon ar 5 Gorffennaf, gyda gwir fwrlwm a brwdfrydedd am ei botensial. Bwriad y dechnoleg yw addysgu pobl Gwynedd sut i adnabod ac i fod yn oddefgar tuag at bobl â dementia, ac fe fydd yn cael ei rannu ymysg cymdeithasau'r sir (ee. Clybiau Ffermwyr Ifanc, Merched y Wawr) a Chymunedau Dementia Gyfeillgar.

3.6 **Strategaeth Technoleg Gwybodaeth Addysg:** Mae swyddogion yr Adran yn cydweithio â swyddogion yr Adran Addysg i ddatblygu Strategaeth newydd fydd yn canolbwyntio ar ddarparu'r gwasanaeth cefnogol TG orau i ysgolion Gwynedd.

C7 System rheoli dogfennau a chofnodion electronig (EDRMS)

3.7 Mae'r gwaith o ledaenu defnydd y system i rai o adrannau'r Cyngor wedi golygu gwaith mwy cymhleth nag oedd wedi ei ragweld er mwyn diwallu eu hanghenion. Golyga hynny fod yr amserlen wedi llithro ac fe fydd y gwaith o drosglwyddo ffeiliau'r adran olaf wedi ei gwblhau erbyn diwedd Mawrth 2019.

- 3.8 Rwyf wedi cytuno â'r fîm bod angen aros hyd nes y bydd pob adran wedi gorffen mudo i'r system newydd hon, a'r holl waith wedi ei orffen, cyn i ni gymryd cam yn ôl ac asesu os yw'r system yn ei chyfanwydd wedi ateb ein gofynion.

4. PERFFORMIAD

Mae **Atodiad 1** yn adrodd yn llawn ar y mesurau perfformiad sy'n gysylltiedig â fy mhortffolio.

- 4.1 Ceir 11 o Wasanaethau o fewn yr Adran Cyllid. Rwyf wedi herio mesurau'r **Gwasanaeth Cyllid a Chyfrifeg a'r Gwasanaeth Budd-daliadau** ac yn fodlon gyda'r perfformiad. Nid oedd y data ar berfformiad y **Gwasanaeth Buddsoddi a Rheolaeth Trysorlys** yn erbyn eu mesurau yn chwarter cyntaf 2018/19 ar gael gan gyflenwyr allanol erbyn y cyfarfod o dîm rheoli'r Adran Cyllid ym mis Gorffennaf, felly byddaf yn adrodd ar rheiny yn f'adroddiad nesaf.
- 4.2 Rwy'n fodlon gyda pherfformiad y **Gwasanaeth Trethi** ond hoffwn dynnu eich sylw at un mater yr ydym yn cadw golwg arno yn sgil casglu gwybodaeth ar gyfradd casglu trethi annomestig. Rydym yn ymwybodol bod rhai perchnogion ail gartrefi yn llwyddo i osgoi talu Treth Cyngor wrth drosglwyddo'r eiddo i fod yn 'fusnesau' hunan-ddarpar, ond yna'n cael rhyddhad trethi busnesau bychain. Golyga hyn gryn golled i'r pwrs cyhoeddus yng Nghymru, a hynny ar adeg pan y mae cyllid cyhoeddus yn brin. Rydym wedi bod yn trafod y mater ar lefel genedlaethol gyda chyrrff cyhoeddus ac awdurdodau lleol eraill, a byddwn yn parhau i gadw golwg ar y sefyllfa i'r dyfodol. Mae angen meddwl am ddulliau eraill o fynd i'r afael â'r mater ac arfogi ein cynrychiolwyr y Senedd i fynd ar ôl y mater.
- 4.3 Pwrpas y **Gwasanaeth Incwm** yw prosesu incwm a chasglu dyledion y Cyngor yn brydlon ac effeithlon er mwyn uchafu incwm, tra'n ystyried anghenion yr adrannau a gweithredu'n sensitif i amgylchiadau ariannol dyledwyr.
- 4.4 Nodir fod perfformiad y mesur **Gwerth holl ddyledion amrywiol dros 6 mis oed (ac eithrio taliadau gohiriedig a dyledion a gyfeiriwyd am weithrediad pellach i wasanaethau eraill) CD7.02** wedi gostwng ychydig, gyda chyfanswm gwerth y dyledion dros 6 mis oed ar 30 Mehefin 2018 yn uwch nag oedd ar 30 Mehefin 2017. Gan mai anfonebau hanesyddol cynhennus o fewn y maes gofal i oedolion sy'n cyfri am ganran uchel o'r chyfanswm, mae swyddogion y Gwasanaeth yn trafod gyda'r Bwrdd Iechyd, ac eraill, i geisio datrys y sefyllfa.
- 4.5 Pwrpas y **Gwasanaeth Cyflogau** yw talu staff y Cyngor yn gywir ac ar amser, ac hefyd i gadw cyfrifon priodol ar gyfer talu cyrrff allanol megis CThEM (HMRC).
- 4.6 Cafwyd achos fis Ebrill pan gafodd rhai o staff ategol ysgolion gyflog anghywir (gôr a than-daliad). Fe adnabuwyd y broblem yn syth ac rwy'n fodlon bod yr ymateb gan y Gwasanaeth wedi bod yn briodol. Yn bwysicach na hyn, mae camau wedi eu cymryd i sicrhau na fydd yr un sefyllfa'n codi eto. Mae'r achos hwn wedi peri gostyngiad ym mherfformiad y mesur **Nifer o achosion sydd yn arwain at addasiad pellach yn y cyflog (CD8.07)** ond rwy'n disgwyl i'r perfformiad ddychwelyd at y raddfa ddisgwyliedig erbyn y byddaf yn adrodd y tro nesaf.
- 4.7 Pwrpas y **Gwasanaeth Archwilio Mewnol** yw rhoi hyder i'r dinesydd a'r Cyngor am amgylchedd reolaeth a threfniadau llywodraethu'r Cyngor trwy adrodd yn annibynnol a gwrthrychol i'r Pennaeth Cyllid a'r Pwyllgor Archwilio a Llywodraethu.

- 4.8 Erbyn diwedd y chwarter cyntaf (diwedd Mehefin), roedd **Canran archwiliadau yn y Cynllun Archwilio sydd un ai wedi eu cau neu sydd ag adroddiad terfynol wedi ei ryddhau (CD2.03)** wedi aros yn 0%, ond mae ateb synhwyrol i hyn. Bu'r Gwasanaeth yn aros i dderbyn penderfyniad y Pwyllgor Archwilio a Llywodraethu i symud i ddefnyddio system sgorio newydd ar gyfer mesur risgiau. Cymeradwywyd y system sgorio newydd yng nghyfarfod y Pwyllgor Archwilio a Llywodraethu ar 19 Gorffennaf. Yn ôl yr arfer, mae'r Gwasanaeth wedi bod yn cynnal nifer o archwiliadau mewnol ers mis Ebrill ond wedi oedi cyn cyhoeddi'r adroddiadau terfynol er mwyn i bob adroddiad sy'n cael ei gyhoeddi yn ystod 2018/19 fod yn gyson. Rwy'n disgwyl, felly, i'r perfformiad yn erbyn y mesur hwn ddychwelyd i'r lefel arferol erbyn y chwarter nesaf.
- 4.9 Mae'r **Gwasanaeth Risg ac Yswiriant** yn cefnogi adrannau'r Cyngor wrth iddynt asesu'r bygythiadau a chyfleoedd all eu hwynebu wrth ddarparu eu gwasanaethau a blaenoriaethu eu gweithgareddau ar sail yr asesiad. Maent hefyd yn amddiffyn buddiannau trethdalwyr drwy sicrhau trefniadau yswiriant priodol ac ymdrin â hawliadau.
- 4.10 Nodir fod perfformiad y mesur **Amddiffyn budd ariannol y trethdalwr: Canran o hawliadau atebolrwydd cyhoeddus a wadwyd (setlwyd am £0) gan yr Uned Yswiriant (CD4.01)** yn uwch nag ydoedd yn chwarter cyntaf 2017/18 – 85% o'i gymharu â 66.6%. Roedd 17 allan o 20 hawliad wedi eu hamddiffyn yn llwyddiannus. Rwy'n fodlon nad oedd 2 allan o'r 3 hawliad arall yn rai sy'n cael eu herio ar sail yr egwyddor o wneud iawn am ddifrod damweiniol i eiddo trigolion Gwynedd sy'n cael ei achosi gan y Cyngor. Mae'r olaf yn achos ble mae difrod damweiniol wedi ei wneud i ddillad, ond gan y byddai'n bosib osgoi'r sefyllfa i'r dyfodol rwyf wedi gofyn am sicrhad bod cyfarwyddwyd wedi ei rannu â staff.
- 4.11 Mae'r **Gwasanaeth Pensiynau** yn gweinyddu'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol ar ran dros 40 o gyflogwyr er mwyn cyfrifo a thalu pensiynau yn brydlon a chywir. Bu i berfformiad y mesur **Cyfartaledd nifer y dyddiau gwaith a gymerwyd i anfon llythyr yn hysbysu gwerth buddion ymddeol - amcangyfrif (CD9.03)** barhau ar lefel foddhaol iawn. Bu twf bychan yng nghyfartaledd yr amser ers chwarter olaf 2017/18 (3.5 diwrnod gwaith o'i gymharu â 3.3 diwrnod gwaith). Er hyn, mae 3.5 diwrnod gwaith yn wellhad ar berfformiad chwarter 1 2017/18 pan gymerwyd 7.4 diwrnod, ac yn naid ymlaen o'r 11.5 a gymerwyd yn chwarter cyntaf 2014/15.
- 4.12 Mae'r Gwasanaeth hefyd yn parhau i weithio i sicrhau bod y ddarpariaeth Gymraeg ar wefan hunanwasanaeth y Gwasanaeth Pensiwn yn gyflawn. Gobeithio y gallaf adrodd ar gynnydd yn y maes hwn erbyn fy adroddiad nesaf fis Ionawr.
- 4.13 Mae'r **Gwasanaeth Technoleg Gwybodaeth** yn cefnogi a rhoi'r gallu i holl wasanaethau'r Cyngor wasanaethu dinasyddion Gwynedd mewn ffordd effeithiol, hyblyg a diogel.
- 4.14 Ar y cyfan, mae'r mesurau perfformiad yn dangos perfformiad cyson a chanran bodlonrwydd uchel ar draws yr holl unedau.
- 4.15 Fodd bynnag, tra bod argaeledd systemau yn gyffredinol uchel, hyd yma eleni cafwyd 3 achlysur lle gwelwyd amhariad sylweddol ar allu staff y Cyngor i weithredu oherwydd colled y gefnogaeth TG. Mae hyn wedi esgor ar drafodaeth ynglŷn â phriodoldeb ein strwythurwaith TG. Er nad oes yna unrhyw beth i awgrymu nad yw ein strwythurwaith yn briodol, bydd yr uned yn comisiynu asesiad annibynnol a byddaf yn adrodd yn ôl ar y casgliadau maes o law.

- 4.16 Un mater arall a ddaeth i'r amlwg oedd yr angen am fwy o gefnogaeth TG pan y mae Unedau yn cynnal adolygiadau Ffordd Gwynedd. Gwyddom fod rhywfaint o'r adborn a gafodd yr Uned Datblygu a Chynnal a Chadw yn amlygu bod methiant i ddarparu'r adnodd briodol i gefnogi addasiadau yn sgil adolygiadau Ffordd Gwynedd yn creu rhwystredigaeth. Rwyf wedi gofyn felly i'r Uned ystyried llunio achos dros ddarparu mwy o adnodd er ystyriaeth y Cabinet.

5. SEFYLLFA ARIANNOL/ ARBEDION

- 5.1 Dim i'w nodi.

6. CAMAU NESAF AC AMSERLEN

- 6.1 Dim i'w nodi.

7. UNRHYW YMGYNGHORIADAU A GYNHALIWDYD CYN ARGYMELL Y PENDERFYNIAD

7.1 Barn y Swyddogion Statudol:

i. Y Swyddog Monitro:

Dim sylwadau o safbwynt priodoldeb

ii. Y Pennaeth Cyllid:

Rwyf yn cadarnhau cywirdeb cynnwys yr adroddiad, a byddaf yn cefnogi'r Aelod Cabinet i gyflawni'r amcanion perthnasol.

7.2 Barn yr Aelod Lleol:

Ddim yn fater lleol.

7.3 Canlyniad Unrhyw Ymgynghoriad:

Dim i'w nodi.

Atodiadau

Atodiad 1 – Mesurau Perfformiad